

Sadelgallmygga i höstvete

*Emma Eklund, Hushållningssällskapet Värmland och
Cecilia Lerenius, Växtskyddscentralen, Skara*

Sadelgallmygga är en ovanlig skadedörare men den gör stor skada i de fält den angriper. Bekämpning är möjlig och ger bra effekt när den utförs i samband med myggans svärmning. Försök lades ut i fält eller i närheten av fält som hade kraftiga angrepp förra året. I fältet med angrepp 2003 blev skördeökningen för en bekämpning stor medan det inte blev några skador när försöket lades intill ett fält med angrepp förra året. Detta visar att sadelgallmyggan inte rör sig nämnvärt. Sadelgallmyggan är en typisk växtföljdsparasit som gynnas av ensidiga vete- och kornväxtföljder. För att avgöra bekämpningsbehov i ett enskilt fält kan förekomst av larver i markytan i maj samt myggans svärmning i början av juni studeras.

Sadelgallmygga har uppträtt på enstaka platser i västra Sverige de senaste åren. I år följdes fält där risken för angrepp ansågs vara stor, det vill säga fält där man sett an-

grepp förut eller fält med ensidig vete- och/eller kornodling. Två försök lades ut i höstvete för att studera lämplig tidpunkt för en behandling. Ett försök gav stor skillnad i avkastning medan det andra försöket blev utan angrepp och inte heller gav någon skördeökning.

Kraftiga skördeökningar i höstvete där angrepp fanns även förra året

Omkring den 5 juni upptäcktes svärmande sadelgallmyggor i ett höstvetefält i Skaraborg (Väring) med höstvete som förfrukt. I slutet av maj hade ett stort antal larver strax under markytan noterats på fältet. Pyretroidbehandlingar gjordes i samband med att svärmningen upptäcktes samt vid ytterligare tre tidpunkter. Vid två av tidpunkterna skedde dubbelbehandlingar. Effekten blev mycket tydlig, se tabell 14. Graderingar visade att stråna var starkt angripna med de sadelliknande gallererna samt att en del strån var knäckta. Förekomsten av vete- och kornmygga var obetydlig i de obehandlade rutorna och inga bladlöss note-

Tabell 14. Bekämpning av sadelgallmygga i höstvete 2004. Ett försök, FiV. L13-1000.

Behandling	Dos l/ha	Datum	DC	Väring Skörd kg/ha	Angrepp Sadlar per strå	Knäckta strån per ruta
Obehandlad				4177	24	17
Sumi-Alpha	0,4	8 juni	47	+1189	0,9	0,8
Sumi-Alpha	0,4	8 jun+17 jun	47+57	+1256	0,5	0
Sumi-Alpha	0,4	11 jun	49	+1030	3,2	2
Sumi-Alpha	0,4	11 jun+17 jun	49+57	+1356	1,4	0,5
Sumi-Alpha	0,4	17 juni	57	+998	5,5	2,5
Sumi-Alpha	0,4	23 juni	65	+454	22	21
LSD				254		

Växtskydd

rades. Också 2003 var angreppen starka i detta fält. Andelen knäckta strån var då betydligt större och många plantor hade även förkortade strån. Detta omnämns också i litteraturen men var inget som upptäcktes i år.

Sadelgallmyggorna förflyttar sig enbart korta sträckor

På en annan plats i Skaraborg (Lanna) upptäcktes svärmande sadelgallmyggor den 9 juni i ett höstvetefält där det odlats vete sedan 2001. Förra året blev det kraftiga skador av sadelgallmygga i detta fält. Tyvärr gick det inte att lägga ett försök här utan försöket lades i höstvetefältet intill, också detta med höstvete som förfrukt. Inga larver hittades i

markytan i försöket, inte heller några sadel-liknande galler fanns på stråna. Trots att myggor svärmade och lade ägg omkring 50 meter därifrån, förflyttade sig myggorna inte till fältet där försöket låg. Driften att flyga till en annan plats var troligen låg eftersom värdväxten fanns på den plats där myggorna utvecklats.

Sadelgallmyggan styrs starkt av växtföljden, framför allt uppförökar värdväxterna korn, vete och kvickrot de larver som överlevt i marken. Antalet larver i marken är avgörande för angreppsrisken.

Försöken har finansierats av Jordbruksverket och ingår i ett examensarbete inom agronomutbildningen, SLU.